

DR Nyheder i Sydafrika 2019

Deltagere i studieturen: Magnus Jep Nielsen Winther, Helgi Ólafsson, Daniel Myrup Pedersen, Benjamin Kodbøl, Agnes Amanda Vesth Rasmussen, Sara Rud, Stine Delfs, Peter Boier, Mille Ørsted, Sarah Munk Jørgensen, Mathias Oldager, Magnus Dam Nielsen, Oliver Fruergaard.

Mandag d. 7. januar 2019

Wits University

Vi landede i Johannesburg og lod os indlogere bag hegn og pigtråd før vi drog mod vores første aftale ved Wits University

Her fik vi en indsigt i, hvordan Sydafrikanske journaliststuderende bliver undervist. Vi blev introduceret til deres universitetsavis, Vuvuzela, der, modsat vores egne aviser på uddannelserne,

faktisk bliver læst og værdsat. Hvert oplæg læses af omkring 20.000, og det er en obligatorisk del af uddannelsen at arbejde på avisen. Samtidig kunne vi høre fra en ung sort sydafrikansk studerende, hvordan han betragtede landets situation, og hvilke overvejelser, han gør sig i forhold til sin fremtidige karriere.

Tirsdag d. 8. januar 2019

SABC

Efter en god nats søvn besøgte vi Sydafrikas svar på DR, SABC, for at se, hvad et public service-organ gør, når nyhederne skal formidles på 11 officielle sprog og under et stærkt politisk pres. Vi fik mulighed for at deltage i det overordnede redaktionsmøde, hvor der

var telefonlinjer igennem til repræsentanter fra resten af landet. Her diskuterede de, hvad de væsentligste nyheder var, så dagsordenen lå fast. Det var spændende at følge med i et så centralt møde, men vi kunne kun se den blankpolerede overflade. Det ændredes, da vi først blev ført ind i selve nyhedsmotoren, hvor man måtte sande, at de fleste ressourcer blev brugt på at videreformidle nyheder på alle landets officielle sprog. Det var altså ikke egne historier eller dybdegående journalistik, der blev prioriteret. Vi kom især under den polerede overflade, da vi til et enmandsoplæg fra redaktøren på Afrikaans-radiokanalen, Foeta Krige, fik sandheden at høre. Råt for usødet. Vi fik en direkte fortælling om den politiske indblanding i SABC's daglige virke. De presses dagligt, men det er især tydeligt op til præsidentvalg, hvor redaktionelle fyringer er typiske, fordi regeringspartiet, ANC, gerne vil have venner af partiet på de ledende poster. Han var selv en del af de såkaldte SABC 8, som ved sidste valg modsatte sig, da de fik besked på ikke at måtte dække de voldelige eller fredelige optøjer i byen, hvorfor de blev fyret. Vi blev her også gjort opmærksomme på, at folket historisk ikke lader sådan noget ske. Fyringerne affødte et ramaskrig, som havde det været i Danmark. Sydafrikanerne finder sig bestemt ikke i, at pressefriheden bliver pillet ved så tydeligt, selvom det måske dagligt sker på mere latent vis.

Ambassaden i Pretoria

Senere på dagen drog vi mod den administrative hovedstad i landet, Pretoria, hvor vi skulle besøge den danske

ambassade. Den danske ambassade gav os en decideret analyse af, hvad det er for et land vi befinder os i. Hvor er de ømme punkter, de politisk varme kartofler og de helt store problematikker. Samtidig kunne vores repræsentant på ambassaden give os

det rigtige billede af historier, som man har set i det danske nyhedsbillede. Når der bliver berettet om, at hvide farmere bliver dræbt, så har det altså ikke noget med racisme eller landets splittede historie at gøre, selvom der selvfølgelig er både racisme og splittelse i landet. Nej, landet er såmænd bare fyldt med mord. Over 20.000 mord om året finder sted i

Sydafrika. Vi fik en gennemgang af Sydafrikas historie siden apartheidstyrets ophør, herunder den økonomiske og sociale udvikling og skellet mellem hvide og sorte indbyggere. På den måde kunne vi reflektere over vores egen nyhedspraksis i forhold til tolkning og sensationsvinkling. Samtidig gik vi derfra med en langt bedre forståelse for det land, vi landede i dagen forinden.

Onsdag d. 9. januar 2019

AmaBhungane

Når et public service-organ ikke har ressourcer til at grave nyheder frem, fordi oversættelse og formidling til 11 sprog i forvejen kræver tusinder af ansatte, så er der heldigvis andre instanser, der kan hjælpe. Derfor mødtes vi med folkene bag AmaBhungane. En gruppe, der siden sin stiftelse har modtaget et hav af priser for deres arbejde. Men her kunne vi også i sandhed få et indblik i, hvordan det var at bedrive journalistik, der gjorde ondt. De har ressourcer og tid til at kradse i overfladen, og der er nok at finde nedenunder. De var dog rolige, selvom det før var sket, at der var mødt en gruppe af ubehagelige personer op på Mail & Guardians redaktion for at ville tage en snak med dem. Heldigt for dem, at de havde flyttet lokaler kort forinden, men alligevel følte de sig ikke påvirket af episoder som den, hvor de står i dag. De gennemgik bl.a. deres arbejde ifm. en af de vigtigste historier i nyere sydafrikansk historie, "The Gupta files", som afslørede korrupsion i regeringen og en stor del statslige instanser og førte til sidst til præsident Zumas afgang. Derudover fortalte de om de risici, et så lille medie må løbe i deres arbejde, der indebærer bl.a. aflytning af telefoner og alvorlige trusler.

Africa Check

I Sydafrika har de også en omnipræsent læsernes redaktør a la Politiken blandet med Detektor.

Mediet blev stiftet i Sydafrika i 2012 og opererer nu i fire afrikanske lande (Sydafrika, Kenya,

Nigeria og Senegal). De sørger for at faktatjekke alt, hvad de kan og lægger stor vægt på at konfrontere magthavere og lignende med usande eller vildledende oplysninger. Vi hørte om

deres enkelte afdelinger, hvor Sydafrika-afdelingen var den største med flest ansatte. Vi hørte om deres systematiske metodiske arbejde, hvordan fake news påvirker landet, og hvordan de forsøger at nå endnu længere ud i et nyligt samarbejde med Facebook, som indtil videre har lidt startvanskeligheder. Til gengæld er deres samarbejde med medierne i landet godt, og deres check-artikler er at finde mange steder i spalterne og online. Det mest berigende var måske deres metodiske gåpåmod og den tydelige passion de havde for at få sandheden derud. Det var spændende at høre, hvordan de går mod den strøm, der afsætter færre og færre minutter til research, fordi der er deadline hvert femte minut.

Torsdag d. 10. januar 2019

Jørn Stjerneklar & Helle Maj

Vi besøgte også det danske journalistægtepar Jørn Stjerneklar og Helle Maj. De har oplevet lidt af hvert, og her fik vi et glimrende indblik i, hvad det indebærer at være freelancer i

udlandet, og vi fik samtidig et historisk indblik i, hvordan det er at sælge afrikanske historier til resten af verden. Det var lettere engang, og i dag ville det måske være sværere at komme i gang, mente de. Vi hørte om betydningen af netværk, hvor vigtigt det var ikke at hvile på laurbærrerne – heller ikke når det kommer til at omfavne ny teknologi og udkomme på mere end bare én platform. Samtidig

kunne de berette om, hvilke omkostninger der er ved at dække krigszoner og generelt at bo i områder, hvor risikoen for overfald og hjemmerøverier selvsagt er større end i lille Danmark.

Fredag d. 11. januar 2019

News 24

Vi havde glædet os meget til at høre, hvad News 24, kontinentets største nyhedsformidler, havde at fortælle om deres daglige virke. På grund af misforståelser, så måtte vi dog sande, at aftalen, vi troede, vi havde, ikke blev til noget. Til gengæld kunne vi smile af det hele og vi fik taget et flot og grinende gruppebillede ude foran deres hovedkvarter.

African News Agency

Da vi besøgte SABC, så vi, hvor meget nyhedstelegrammer betød for dem, når de skulle formidle videre, så derfor besøgte vi ANA (African News Agency), der vel meget korrekt kan beskrives som deres Ritzau. De er udsprunget af, at SAPA (South African Press

Association) måtte lukke på grund af begrænsede fondsmidler. De har til gengæld formået at skabe en kommerciel model, der har holdt dem i live, hvor andre nystartede nyhedsbureauer i

kølvandet på lukningen af SAPA har måttet dreje nøglen om efter få år. En del af deres strategi er at samarbejde med afrikanske medier i andre lande, da de ikke har midler til at have medarbejdere over hele Afrika, og de udveksler således nyheder med medier på tværs af grænser. Vi fik indsigt i, hvordan de griber dækningen af et så stort land an, hvor de hovedsageligt formidler på engelsk, hvordan de er dér, hvor det gælder.

Lørdag d. 12. januar 2019

Frank Nellesmann

Vi sluttede vores tur af i smukke omgivelser i Cape Town med bjergudsigt i solskin. Her fortalte Frank Nellesmann om hans erfaringer med at arbejde i flere afrikanske lande, og han fortalte en hel del om udviklingen i det sydafrikanske samfund, herunder den sorte arbejderklasses kamp for bedre arbejdsvilkår. Han har arbejdet i landet både før og efter apartheids fald og fortalte om forskellen på arbejdet før og efter. Han fortalte derudover om sine møder med Nelson Mandela og andre store politiske figurer.

Alt i alt: En fantastisk god tur